

Mikkelin Vanhainkotiyhdistys ry:n Pietarinpirtti-toimintayksikön valvonta

Toimintayksikön tiedot

Valviran ja aluehallintovirastojen ylläpitämän Valveri-rekisterin mukaan Mikkelin Vanhainkotiyhdistys ry:n Pietarinpirtti-toimintayksikkö tuottaa

- tehostettua palveluasumista vanhuksille 55 asiakaspaikalla ja
- palveluasumista vanhuksille 15 asiakaspaikalla.

Toimintayksikkö on aloittanut toimintansa 1.10.1931. Yksikön vastuuhenkilönä on 3.6.2019 alkaen toiminut Anu Silvennoinen.

Ratkaisu

Itä-Suomen aluehallintovirasto määrää Mikkelin Vanhainkotiyhdistys r.y.:n (y-tunnus 0207217-1) Pietarinpirtti-toimintayksikön toiminnan keskeytettäväksi välittömästi.

Keskeyttäminen on voimassa siihen saakka, kunnes aluehallintovirasto toisin päättää.

Asian selvittäminen Itä-Suomen aluehallintovirastossa

Asian vireilletulo epäkohtailmoituksella 28.1.2020

Pietarinpirttiä koskeva valvonta-asia (ISAVI/760/2020) on tullut vireille Itä-Suomen aluehallintovirastossa 28.1.2020 saapuneella yksikön työntekijöiden tekemällä epäkohtailmoituksella. Ilmoituksen

mukaan yhteistyö henkilöstön ja johtajan sekä yhdistyksen hallituksen välillä on hyvin haasteellista. Epäselvyyksiä on muun muassa työntekijöiden tehtävänkuivissa, joita ei useista pyynnöistä, myös kirjallisista, huolimatta ole määritelty riittävällä tavalla. Sijaishankinta on erityisen haasteellista, sillä hoitajat joutuvat työvuorossa ollessaan hankkimaan sijaisia, mikä on hyvin aikaa vievää ja pois hoitotyöstä. Hoitajien ns. tukitöitä on muutoinkin lisätty, esimerkiksi osa siistijöiden työstä on siirtynyt hoitajille. Keittiövuoroista puuttuu työntekijöitä. Selvitettävää on ilmoittajien mukaan myös määräaikaisten työsuhteiden perusteissa sekä vakituisen henkilöstön määrässä. Asioista on pyritty tiedottamaan vastuuhenkilön lisäksi myös yhdistyksen hallitusta, mutta hallituksen edustajat ovat toistuvasti kieltäneet työntekijöitä ottamasta yhteyttä heihin.

Epäkohtailmoitus 13.11.2020

Itä-Suomen aluehallintovirastoon saapui 13.11.2020 puhelimitse nimetön epäkohtailmoitus koskien Mikkelissä sijaitsevaa palvelutalo Pietarinpirttiä. Ilmoittajan omainen asuu Pietarinpirtissä. Ilmoittajan mukaan palvelutalosta on lähtenyt kahdeksan hoitajaa pois ja huoli henkilöstön määrästä ja riittävydestä oli noussut.

Ilmoittajan mukaan Pietarinpirtissä on myös ravintoasiat huonolla tolalla ja hygienian hoito on puutteellista. Lisäksi hoitajien tulo kutsuttuna apuun palveluasuntoon kestää kauan.

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Essoten ennaltailmoittamaton valvontakäynti 2.12.2020

Essote teki aluehallintoviraston pyynnöstä tarkastuksen Pietarinpirttiin 2.12.2020. Essote myös kuuli Pietarinpirtin henkilöstöä kirjallisesti toiminnasta. Henkilöstöä pyydettiin vastaamaan Essoten esittämiin kysymyksiin 8.12.2020 mennessä. Valvontakäynnillä henkilökunnan kanssa käytyjen keskustelujen ja kyselyn vastauksien perusteella Essote totesi, että asiakkaiden palvelujen tarpeeseen vastataan oikea-aikaisesti ja

ympäri vuorokautinen hoito toteutuu asianmukaisesti. Useampi hoitohenkilökunnasta kuitenkin tunnisti epäkohtailmoituksessa esille nousseen asiakkaan hygienianhoitoon liittyvän haasteen. Asiakkaan ravitsemukseen liittyvää epäkohtaa hoitohenkilökunta ei ollut havainnut. Hoitohenkilökunnan mukaan asiakkaiden ravitsemuksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Essote edellytti tarkastuskertomuksessaan, että palveluntuottaja arvioi toimintayksikön hoito- ja huolenpito henkilöstön määrän ja rakenteen (välittömän ja välillisen asiakastyön) toteutumisen toimintayksikössä. Välittömän ja välillisen asiakastyön määrittely vanhusten tehostetun palveluasumisen toimintayksikössä tulee tehdä ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettuun lakiin (980/2012, nk. vanhuspalvelulaki) 1.10.2020 alkaen tulleita muutoksia noudattaen. Essote jatkoi toimintayksikön valvontaa.

Epäkohtailmoitus 29.4.2021

Aluehallintovirastoon saapui 29.4.2021 epäkohtailmoitus, jossa Pietarinpirtin työntekijä oli huolissaan yksikön paloturvallisuudesta.

Aluehallintovirasto sai 30.4.2021 tiedon Etelä-Savon pelastuslaitokselta, että Pietarinpirtti toimintayksikön palotarkastus oli sovittu tehtäväksi 11.5.2021 klo 14:00.

Essoten ennaltailmoittamaton valvontakäynti 21.6.2021

Essote on toimittanut aluehallintovirastoon 29.7.2021 tarkastuskertomuksen Pietarinpirttiin 21.6.2021 tekemästään ennalta ilmoittamasta tarkastuskäynnistä. Tarkastuskertomuksen mukaan toimintayksikön vastuuhenkilö ilmoitti kokonaismitoituksen olevan työtuntien perusteella 0,602. Vastuuhenkilön kertoman mukaan saattaa tulla äkillisiä tilanteita, mm. yllättävän sairauspoissaolon vuoksi, jolloin mitoitus alittuu. Yksikön työvuorolistat suunnitellaan 0,56 mitoituksen mukaan välittömään asiakastyöhön.

Valvontakäynnillä todettiin, että toimintayksikössä ei ole näkyvillä sellaista lääkelupalistaa, josta ilmenee mihin saakka kullakin työntekijällä on lääkelupa voimassa. Myöskään lääkevastuuvuorolaisia ei ole merkittynä työvuorosuunnitelmassa.

Toimintayksikön vastuuhenkilön mukaan henkilökunnan saatavuus on suurin haaste.

Valvovien viranomaisten yhteistyökokous 3.8.2021

Aluehallintovirastoon tuli 27.7.2021 uusi epäkohtailmoitus Pietarinpirtin toiminnasta. Yhteydenoton mukaan yksikköön on vaikea saada sijaisia ja henkilöstöä on irtisanoutunut tai irtisanoutumassa. Tilanteen johdosta pidettiin aluehallintoviraston ja Essoten välinen neuvottelu 3.8.2021.

Neuvottelusta 3.8.2021 laaditun muistion mukaan viimeisin Essoten tarkastus tehtiin 21.6.2021 toimintayksikön luottamusmieheltä saapuneen epäkohtailmoituksen johdosta ja siitä lähetettiin yhteenveto aluehallintovirastolle ennen tarkastuskertomuksen valmistumista. Tarkastuksella todennettiin yhden hoitajan antaneen lääkeluvattomana asiakkaalle valmiiksi annosteltuja lääkkeitä.

Essoten valvonnan aikana huolenaiheiksi ovat isompina teemoina nousseet:

- toimintayksikön johtaminen ja sen kautta myös työsuojelullinen huoli
- koulutetun henkilökunnan riittävyys työvuoroissa ja henkilöstörakenteen asianmukaisuus. Henkilöstömitoitus on jäänyt epäselväksi valvonnassa, sillä työvuorolistoja ei ole laadittu kerroksittain.

Essote oli saanut vastuuhenkilöltä tiedon, että tarkastuskertomus aiotaan käsitellä yhdistyksen hallituksessa.

Kokouksessa 3.8.2021 sovittiin, että Pietarinpirttiin tehdään valvontatarkastus 15.9.2021 mennessä.

Essotelle tehty epäkohtailmoitus 26.8.2021

Essote on lähettänyt aluehallintovirastoon tiedoksi saamaansa epäkohtailmoituksen. Epäkohtailmoituksessa kerrotaan, että 17 työntekijää on allekirjoittanut vetoomuksen Mikkelin Vanhainkotiyhdistykselle Pietarinpirtin vastuuhenkilön vaihtamiseksi.

Essotelle omaisen tekemä epäkohtailmoitus 1.9.2021

Pietarinpirtin asukkaan omainen on tehnyt Essotelle epäkohtailmoituksen 1.9.2021. Ilmoituksen mukaan hoitajat eivät viihdy Pietarinpirtissä, koska henkilöstövajaus on niin paha, että siellä ei jaksata työskennellä. Lyhyen ajan sisällä lähes 20 hoitajaa on lähtenyt, viime viikolla 4, mukaan lukien palkanlaskija. Useasti vain yksi hoitaja on kolmoskerroksessa, ja on hyvin kiireinen ollessaan vastuussa koko kerroksen asukkaista aivan yksin.

Ilmoituksen mukaan kukaan Pietarinpirtin asiakas ei ole päässyt saunaan kolmeen viikkoon, kun ei ole henkilökuntaa saunottamaan ja pesemään asukkaita.

Valvontatarkastukset 1.9.2021 klo 8.00 ja klo 14

Aluehallintovirasto on 31.8.2021 lähettämällään sähköpostiviestillä kutsunut Mikkelin Vanhainkotiyhdistys ry:n hallituksen varapuheenjohtaja Pekka Lotin, vastuuhenkilön sijaisen Sari Kauppisen ja Essoten edustajat valvontatarkastukseen 1.9.2021 klo 8 Teams-etäyhteydellä. Yhdistyksen varapuheenjohtajaa pyydettiin välittämään kutsu muille hallituksen jäsenille. palveluntuottajaa ja vastuuhenkilöä pyydettiin vastaamaan kutsun liitteissä esitettyihin kysymyksiin.

Palveluntuottajan edustajat eivät saapuneet 1.9.2021 klo 8 alkaneeseen valvontatarkastukseen. Yhdistyksen varapuheenjohtajaa ei tavoitettu puhelimitse, mutta varsinainen puheenjohtaja

tavoitettiin ja hänen kanssaan sovittiin, että ilmoitetaan hänelle uusi kokousajankohta samalle päivälle. Valvontatarkastusta ei ollut mahdollista siirtää myöhemmäksi, koska asiakasturvallisuus ja kokonaistilanne Pietarinpirtissä oli niin huolestuttava.

Aluehallintovirasto ja Essote sopivat uuden tarkastusajankohdan 1.9.2021 klo 14, joka ilmoitettiin yhdistyksen puheenjohtajalle sähköpostitse. Kokous järjestettiin sovittuna aikana Teams-etäyhteydellä.

Palveluntuottajalle esitettiin suullisesti seuraavat kysymykset, koska se ei ollut vastannut niihin kirjallisesti.

1. Henkilöstömitoitus ja -rakenne Pietarinpirtti toimintayksikössä?
2. Kuka on vastuuhenkilö nyt ja mitkä ovat hänen toimivaltuutensa?
3. Vastuuhenkilön sijaisjärjestelyt ja sijaisen tehtäväkuva ja toimivaltuudet?
4. Mikä on palveluntuottajan suunnitelma Pietarinpirtin toiminnan saattamiseksi lain ja luvan mukaiseksi? Suunnitelmassa tulee määrittää konkreettiset toimenpiteet ja niiden aikataulu.

Sähköpostitse esitettyssä tarkastuskutsussa todettiin lisäksi, että yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain perusteella aluehallintovirasto voi määrätä toiminnan keskeytettäväksi välittömästi, jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää. Tilaisuudessa palveluntuottajalta pyydettiin selvitystä siitä, onko toimintayksiköllä lainmukaisia toimintaedellytyksiä.

Kuuleminen

Aluehallintovirasto toteaa, että asianosaiselle on hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan pääsääntöisesti ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asia voidaan kuitenkin ratkaista asianosaista kuulematta esimerkiksi, jos kuulemisesta aiheutuva

asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle.

Aluehallintovirasto katsoo jäljempänä esitetyn perusteella, että asian käsittelyn viivästyminen saattaisi aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle. Tämän vuoksi asia on ratkaistu varaamatta palveluntuottajalle erillistä tilaisuutta selityksen antamiseen keskeyttämisen johdosta. Kutsuessaan Mikkelin Vanhainkotiyhdistys ry:n valvontatarkastukselle aluehallintovirasto kertoi, että palveluntuottajalla on tarkastuskäynnillä mahdollisuus lausua mielipiteensä mahdollisesta keskeytyksestä ja sen perusteista. Palveluntuottaja on saanut 1.9.2021 aluehallintovirastolta suullisesti tiedon keskeytyspäätöksestä ja sen perusteluista. Palveluntuottajan edustajat eivät ilmaisseet päätöksen kuultuaan vastustavansa aluehallintoviraston keskeyttämisspäätöstä. Palveluntuottaja ilmaisi olevansa samaa mieltä valvontaviranomaisten kanssa toiminnassa todetuista puutteista ja asiakasturvallisuuden vaarantumisesta.

Aluehallintoviraston ratkaisun perustelut

Asian arviointi ja johtopäätökset

Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 21 §:n mukaan, jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, lupaviranomainen voi kieltää toiminnan tai määrätä sen keskeytettäväksi taikka kieltää toimintayksikön, sen osan tai laitteen käytön välittömästi.

Aluehallintovirasto katsoo saamiensa tietojen perusteella, että Pietarinpirtti toimintayksikön toiminta ei vastaa sen yksityisestä sosiaalihuollosta annetun lain mukaista lupaa ja toimintayksikön asiakasturvallisuus vaarantuu vakavasti, mikäli toimintaa jatketaan.

Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 15 §:n mukaan valvontaviranomaisen on toteutettava yksityisten sosiaalipalvelujen valvontaa ensisijaisesti antamalla palvelujen tuottamisessa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa palvelujen tuottajalle sekä

seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa.

Aluehallintovirasto ei voi katsoa palveluntuottajan ryhtyneen riittäviin omavalvonnallisiin toimenpiteisiin asiakasturvallisuuden varmistamiseksi toimintayksiköissä. Aluehallintovirasto arvioi, että puutteiden laatuun nähden ohjaus ja neuvonta tai yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 20 §:n mukainen määräys puutteiden korjaamisesta ja epäkohtien poistamisesta ei olisi riittävä, vaan asiakasturvallisuus edellyttää toiminnan välitöntä keskeyttämistä.

Hoidon laatu ja toiminnassa tarvittavat varusteet

Valvontatarkastuksessa kävi ilmi, että asiakkaiden perushoivasta ja -hoidosta ei ole voitu huolehtia riittävästi sekä henkilöstön riittämättömyyden että myös toiminnassa tarvittavien varusteiden puuttumisen vuoksi.

Omainen on kertonut joutuneensa osallistumaan asiakkaan hoivatehtäviin, muun muassa pesuihin. Saunavuorot ovat olleet peruttuina, koska henkilökuntaa ei olisi riittänyt muuten edes perushoitoon.

Työntekijät kertoivat valvontatarkastuksessa, että asiakkaat ovat saaneet ruoan ja lääkkeet, mutta muu hoito on ollut minimissä. Saunat, viriketoiminta ja ulkoilut eivät ole toteutuneet pitkään aikaan. Kaikkia asukkaita ei ole voitu viedä wc-tiloihin, koska ei ole tarvittavaa välineistöä. Yksiköstä puuttuu myös muita hoitovälineitä: koko yksikössä on yksi kuumemittari, ei asianmukaisia haavanhoitovälineitä, osa sängyistä on rikki. Henkilöstö kertoi, että he joutuvat lainaamaan verensokerimittaria asiakkaalta, koska yksikössä ei ole omaa. Myös henkilökunnan matkapuhelimet ovat rikki ja hoitajakutsut eivät toimi asianmukaisesti. Tämän vuoksi vuorossa oleva henkilökunta ei saa toisiinsa aina yhteyttä tarvitessaan apua hoitotilanteessa. Tilanne on jatkunut kuukausia, jopa vuosia ja hoitajat ovat joutuneet selviytymään itse, kun kukaan ei ole ottanut vastuuta tilanteesta.

Henkilöstö kertoi tuoneensa puutteita toistuvasti vastuuhenkilön tietoon, mutta pyyntöihin ei ole reagoitu. Henkilöstö kertoi vastuuhenkilön vedonneen yhdistyksen tiukkaan rahatilanteeseen. Aluehallintovirasto pitää aiheellisina henkilöstön yhteydenottoja Essoteen ja aluehallintovirastoon. Sosiaalihuoltolain 48 §:ssä velvoitetaan henkilöstöä ilmoittamaan puutteista aluehallintovirastolle, jos palveluntuottaja ei niitä korjaa.

Asiasta saatujen selvitysten perusteella aluehallintovirasto katsoo, että Mikkelin Vanhainkotiyhdistys ry on laiminlyönyt palveluntuottajan velvollisuuksiaan vakavasti edellä mainituissa asioissa.

Johtaminen, vastuuhenkilö

Usean vuoden aikana toteutettujen valvontojen yhteydessä aluehallintovirasto on havainnut, että Pietarinpirtin toiminnan organisointi on jäsentymätöntä, eikä tue toimintaa siten, että asiakasturvallisuus ja laadukas palvelu toteutuu.

Valvontatarkastuksen ajankohtana toimintayksiköstä puuttui sekä vastuuhenkilö että hänen sijaisensa. Vastuuhenkilön sijaisen tehtävänkuva ja toimivaltuudet olivat epäselvät siten, että vastuuhenkilön poissaollessa hän ei pysty esimerkiksi palkkaamaan sijaisia. Palveluntuottaja ei pystynyt esittämään sijaisjärjestelyä vastuuhenkilön ja varavastuuhenkilön poissaollessa. Hallitus totesi, että henkilöstö työskentelee keskenään, ilman vastuuhenkilöä.

Asiasta saatujen selvitysten perusteella aluehallintovirasto toteaa, että Mikkelin Vanhainkotiyhdistys ry:n hallituksen kaikki jäsenet eivät ole riittävästi tietoisia Pietarinpirtin johtamisesta, vastuuhenkilön tehtävänkuvasta ja johtajasopimuksesta. Varsinainen vastuuhenkilö on vastannut itsenäisesti sijaisensa tehtävänkuvasta ja toiminnan ohjaamisesta, joten koko hallituksella ei ole ollut siitäkään riittävästi tietoa. Valvontatarkastuksessa tuotiin esille, että hallituksen jäsenet eivät ole tasa-arvoisia yksikön toiminnan tietojen saannin suhteen.

Aluehallintovirasto korostaa, että yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 5 §:n 2 momentin mukaan yksityisten sosiaalipalvelujen

tuottaja vastaa siitä, että 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen, hallintopäätöksen ja suunnitelman perusteella asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset. Lisäksi pykälän 2 momentin mukaan toimintayksiköllä tulee olla vastuuhenkilö, joka vastaa siitä, että toimintayksikössä toteutettavat palvelut täyttävät niille asetetut vaatimukset.

Aluehallintovirasto katsoo, että puutteet ja epäselvyydet johtamisjärjestelyissä sekä palveluntuottajan ja vastuuhenkilön välisessä vastuunjaossa ovat omiaan aiheuttamaan vakavaa vaaraa asiakasturvallisuudelle.

Henkilöstömäärä ja henkilöstörakenne

Mikkelin Vanhainkotiyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja kertoi valvontatarkastuksessa, ettei hänellä ole käsitystä Pietarinpirtin henkilöstötilanteesta tällä hetkellä, koska on ollut jonkin aikaa estynyt hoitamasta puheenjohtajan tehtäviä. Varapuheenjohtaja on sinä aikana vastannut yhdistyksen puheenjohtajuudesta. Valvontatarkastuksessa todettiin kuitenkin yksimielisesti, että henkilöstöresurssi on vakavasti puutteellinen. Henkilöstön määrä ja rakenne eivät vastaa lupaa eikä lain edellytyksiä.

Aluehallintovirasto ei pyynnöstään huolimatta saanut palveluntuottajalta ajantasaista henkilöstöluetteloja. Varsinainen vastuuhenkilö toimitti Essotelle 26.8.2021 henkilöstöluettelon, josta vastuuhenkilön sijainen havaitsi, että se ei ollut ajantasainen. Essoten edustajan 31.8.2021 yhdessä vastuuhenkilön sijaisen kanssa päivittämän henkilöstöluettelon perusteella voidaan havaita, että hoitajia on korvattu hoiva-avustajilla. Hoiva-avustajia tai hoitoapulaisia on henkilöstöluettelossa yhteensä 10, toimintayksikön luvassa ei yhtään. Tämän vuoksi on ilmeistä, että koulutettua henkilökuntaa ei ole ollut riittävästi kaikissa työvuoroissa.

Valvontatarkastuksen perusteella on todettavissa Pietarinpirtin varsinaisen vastuuhenkilön laiminlyöneen henkilöstöluettelon ajan tasalla pitämistä ja tietojen antamista valvontaviranomaisille.

Henkilöstön vähäisyydestä ja rekrytointivaikeuksista johtuen asiakkaiden hoiva ja hoito sekä asiakasturvallisuus ovat saatujen selvitysten perusteella vaarantuneet vakavasti, joten perusteet toiminnan keskeyttämiselle ovat tältäkin osin olemassa.

Yhteenveto

Toiminnan keskeyttämisen edellytyksenä on nykyhetken tilanne toimintayksikössä, eivät aiemmat valvontatoimet. Aluehallintovirasto toteaa kuitenkin antaneensa Mikkelin Vanhainkotiyhdistys ry:lle 13.7.2017 antamassaan päätöksessä ISAVI/2886/2016 huomautuksen Pietarinpirtti toimintayksikön toiminnan asianmukaisen organisoinnin ja johtamisen valvonnan laiminlyönnistä. Aluehallintovirasto määräsi yhdistyksen myös toteuttamaan omavalvontaa välittömästi ja ryhtymään omavalvonnan edellyttämiin toiminnan muutoksiin. palveluntuottajaa on vuosien varrella ohjattu sekä aluehallintoviraston että Essoten toimesta saattamaan toimintayksikön toiminta asianmukaiseksi sekä asiakas- ja potilasturvalliseksi. Päätöksessä 13.7.2017 todetaan myös, että Mikkelin Vanhainkotiyhdistys r.y.:n hallitus ei ryhtynyt saattamaan puutteita kuntoon niiden vakavuuden edellyttämällä kiireellä.

Yhdistyksellä on tälläkin hetkellä samankaltaisia vaikeuksia Pietarinpirtin toiminnan johtamisessa ja ylläpitämisessä kuin vuonna 2017. Annetun ohjauksen ja neuvonnan puolesta yhdistyksellä on ollut mahdollisuus korjata tilanne.

Aluehallintovirasto arvioi, että henkilöstön riittämättömyydestä ja vastuuhenkilön ja hänen sijaisjärjestelyidensä puutteellisuudesta aiheutuu vaaraa asiakasturvallisuudelle. palveluntuottaja ei ole esittänyt sellaisia konkreettisia toimenpiteitä puutteiden korjaamiseksi, joilla nyt akuutissa tilanteessa uhkaavaa vaaraa asiakasturvallisuudelle pystytään lieventämään riittävän nopealla aikataululla.

palveluntuottaja on saanut valvonta-asioiden vireilläoloaikana neuvoja ja ohjeita sekä aluehallintovirastolta että erityisesti Essotelta

pystymättä kuitenkaan omavalvonnan keinoin varmentamaan asiakasturvallisuuden toteutumista päätöksentekohetkellä.

Aluehallintovirasto pitää edellä esitettyjä seikkoja kokonaisuudessaan asiakasturvallisuutta hyvin vakavasti vaarantavina ja katsoo, että edellytykset keskeyttää toimintayksikköjen toiminta välittömästi ovat olleet päätöksentekohetkellä 1.9.2021 olemassa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainittujen lisäksi

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 4 §:n 1 momentin mukaan asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan.

Yksityisistä sosiaalipalvelusta annetun lain (922/2011) 1 §:n mukaan tämän lain tarkoituksena on varmistaa, että yksityisiä sosiaalipalveluja käyttävän asiakkaan oikeus laadultaan hyviin sosiaalipalveluihin toteutuu.

Saman lain 4 §:n 1 momentin mukaan toimintayksikössä tulee olla riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja varusteet sekä toiminnan edellyttämä henkilöstö. Toimitilojen tulee olla tervehdellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle, kasvatukselle ja muulle huolenpidolle sopiva.

Saman pykälän 2 momentin mukaan henkilöstön lukumäärän tulee olla riittävä palvelujen tarpeeseen ja asiakkaiden lukumäärään nähden. Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden ammatissa toimimisesta säädetään sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015). Muulla henkilöstöllä tulee olla soveltuva alan koulutus. Sosiaalipalvelujen johtamisesta on voimassa mitä sosiaalihuoltolain 46 a §:ssä säädetään.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 20 §:n 1 momentin mukaan toimintayksikössä on oltava henkilöstö, jonka määrä, koulutus ja tehtävärakenne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien iäkkäiden henkilöiden määrää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelun tarvetta ja joka turvaa heille laadukkaat palvelut.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toteutuneen henkilöstömitoituksen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksikössä, jolla on yhteiset toimitilat ja oma työvuorosuunnittelu ja joka toimii yhden esimiehen alaisuudessa, on oltava vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti.

Saman pykälän 3 momentin mukaan toteutunut henkilöstömitoitus tarkoittaa toimintayksikössä paikalla olevien välitöntä asiakastyötä tekevien 3 a §:ssä tarkoitettujen työntekijöiden työpanosta suhteessa toimintayksikössä kolmen viikon seurantajakson aikana olevien asiakkaiden määrään. Välillistä työtä ei oteta huomioon henkilöstömitoituksessa.

Saman pykälän 4 momentin mukaan, jos toimintayksikön tiloissa hoidettavana olevan iäkkään henkilön toimintakyky on alentunut siten, että hän tarvitsee huolenpitoa vuorokaudenajasta riippumatta, toimintayksikössä on oltava riittävästi henkilöstöä kaikkina vuorokauden aikoina.

Saman lain 3 a §:n 3 momentin mukaan työvuoron henkilöstö ei saa koostua pelkästään 1 momentin 9–12 kohdassa tarkoitetuista työntekijöistä eikä 2 momentissa tarkoitetuista opiskelijoista. Työnantajan on huolehdittava, että toimintayksikössä on asiakkaiden tarpeisiin ja määrään nähden riittävä määrä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä jokaisessa työvuorossa.

Edellä 20 §:n 2 momentissa säädettyä henkilöstömitoitusta sovelletaan 1 päivästä huhtikuuta 2023. Henkilöstömitoituksen on oltava 1 päivästä lokakuuta 2020 vähintään 0,5 työntekijää, 1

päivästä tammikuuta 2021 vähintään 0,55 työntekijää ja 1 päivästä tammikuuta 2022 vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 §:n 3 momentin mukaan palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista.

Saman pykälän 4 momentin mukaan palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Tehostetussa palveluasumisessa palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti.

Saman pykälän 5 momentin mukaan asumispalveluja toteutettaessa on huolehdittava siitä, että henkilön yksityisyyttä ja oikeutta osallistumiseen kunnioitetaan ja hän saa tarpeenmukaiset kuntoutus ja terveydenhuollon palvelut.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen liitteenä olevan valitusosoituksen mukaisesti.

Sosiaalihuollon ylitarkastaja Satu Syrjälä

Ylitarkastaja Kirsi Laitinen

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

Päätöksen laatimiseen on osallistunut ylitarkastaja Taija Liukkonen

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Kirsi Laitinen, puhelin
0295 016 000 (vaihde)

Jakelu ja suoritemaksu

Mikkelin Vanhainkotiyhdistys r.y. / hallituksen puheenjohtaja

Päätös on maksuton.

Tiedoksi

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

Sosiaali- ja terveystalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira

Tämä asiakirja ISAVI/760/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/760/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Laitinen Kirsi 03.09.2021 09:51

Ratkaisija Syrjälä Satu 03.09.2021 09:51